

Posudek diplomové práce

Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta

Autor práce: Bc. Michaela Rudolfová

Název práce: Soudní tlumočení: Radovan Krejčí špěd jihoafrickým soudem

Vedoucí práce: PhDr. Veronika Prágerová, Ph.D

Autor posudku: PhDr. Dominika Winterová

Bodování: 0 = nedostalující, 1 = slabé, 2 = přijatelné, 3 = průměrné, 4 = dobré, 5 = výborné

Body

1. Originalita a přínos práce, aktuálnost a důležitost tématu.

Práce se zabývá problematikou soudního tlumočení, zejména rolí soudního tlumočnicka při tlumočení před soudem, kdy teoretická východiska (zákon, etický kodex) porovnává s praxí, která bývá vždy mnohohrstevnatější, než může teorie postihnout. Téma bylo v bakalářských i diplomových pracích v posledních letech pojednáno již několikrát, jak na KAA tak na UTRU, ale tyto práce se omezily na pouhý popis právní úpravy, statistické údaje a dotazníková šetření mezi tlumočníky. Velkým přínosem práce je zpracování reálného tlumočnického výkonu v mediálně sledované kauze. Je na škodu, že práce nepracuje s bližší realitou, tj. s tlumočením před českým soudem, ale to nelze klást za vinu autorce. České soudy bohužel zůstávají odborné veřejnosti stále dosti nepřístupné.

4

2. Kvalita přehledu poznatků o tématu: použití literatury, kvalita zpracování, kritické zhodnocení literatury.

Teoretická část zpracovává soudní tlumočení z hlediska existující právní úpravy i v literatuře popsané praxe v obou zemích, Jihoafrické a České republice. Odborná literatura je zpracována pečlivě, používá obecnějšími teoretickými publikacemi renomovaných teoretiků, přes vlastní právní úpravu a samoregulaci až po články v profesních časopisech a publikacích (Soudní tlumočnick, Soudce, JTP), kdy u posledně jmenovaných zdrojů by nebyl na škodu kritičtější pohled, neboť se jedná iasto jen o malou výseř reality a subjektivní pohled nikoli o vědecké zpracování. Literatura je ale zpracována fundovaně, poznatky jsou vhodně shrnuty a pohledy různých autorů porovnány, takže si lze vytvořit velmi dobrou představu o fungování soudního tlumočení v obou zemích. Anglojazyčné zdroje jsou zrušně v českém jazyce parafrázovány, jen občas se objeví terminologická nepřesnost v důsledku interference výchozího textu (High Court nelze přeložit jako Nejvyšší soud a soudce téhož soudu označit za Vrchtního soudce, v českém jazyce se užívá spojení Šoudce vrchního soudu; training jako školení je v kontextu zůstávající, spíše se hovoří o odborné i profesní přípravě).

4

3. Formulace záměru práce, výzkumných otázek, hypotéz.

Cíl práce je jasně formulován již v úvodu jako porovnání právní úpravy, včetně etických kodexů a systému soudního tlumočení v obou zemích a ve světle těchto teoretických východisek pak vyhodnocení konkrétního tlumočnického výkonu v reálné situaci. Hypotézou, která je následně potvrzena, je, že nepřítomnost právní úpravy a jasného vymezení role tlumočnicka vede k neprofesionálnímu výkonu tlumočnicka. Taková příinná souvislost je poněkud zjednodušující, ale jistě nelze vyloučit.

3

4. Metody práce. Jejich popis a adekvátnost pro zodpovězení výzkumných otázek.

Metoda praktické části práce je metoda pozorování a popisu, pokud jde o situaci účastníků u jihoafrického soudu a jejich výchozí jazykové projevy. Opět je na škodu, že chybí obdobné pozorování u soudu českého, byšby

se omezilo pouze na výchozí situaci a proces, nikoli na vlastní tlumočení. Realita šíření přes českými soudy je tedy komentována pouze přes některé články v odborných publikacích, které mohou být poněkud zjednodušující. Nejsou tudíž postigny některé podstatné rozdíly, zejména protokoly, která je v souvislosti s tlumočením u českých soudů problematickým bodem. Dále následuje velmi pečlivá analýza samotného tlumočení po jeho jazykové stránce i po stránce dodržování etických zásad.

4

5. Zpracování výsledků a jejich interpretace.

Výsledky pozorování i jazykové analýzy jsou nahlíženy v kontextu etických zásad obsažených v Etických kodexech, ale chybí funkční analýza výkonu tlumočnické jako celku, tzn. je i přes řadu vytčených nedostatků výkon tlumočnicka použitelný? Je naplněn hlavní účel, tj. zprostředkování komunikace? Selhává někde komunikace zásadně a liší se v tomto ohledu výkon podle směru tlumočení? Odpovědi na výše uvedené otázky jsou spíše jen naznačeny a ztrácejí se v prostém výkladu nedostatků. Celkově ale důkladnost přes zpracování zaslouží ocenění.

4

6. Diskuze práce (o tom, jak výsledky zodpovídají výzkumné otázky).

Jak již bylo výše naznačeno, svalovat vinu za řadu nedostatků v tlumočení přes jihoafrický soud pouze na nepřítomnost legislativy by bylo velkým zjednodušením, a třebaže tak autorka na několika místech uvádí, správně konstatuje, že toto není jistě jediná a výlučná příčina. Tím spíše, že chybí komparace s obdobnou situací přes českým soudem, která by mohla nastínit hypotézu zpochybnit.

3

7. Formální zpracování. Jazyková a stylistická úroveň, rozsah práce, grafická úprava, dodržení publikační normy.

Práce je velmi dobře formálně zpracována v českém jazyce; je psána fundovaně akademicky avšak zároveň i živě. Občasné přeslepy jsou zanedbatelné. Výše jsou zmíněny některé příklady nešťastného přívodu kulturních referencí. Také práce s právními pojmy není dotažena (zmatení counsel, counselor a council, kde si ani autorka stejně jako tlumočnicka není jista jejich významem i rozdíly mezi nimi, totéž platí o pojmu sentencing). Také anglickému resumé by bylo leccos vytknout (např. specific není podstatné jméno ale pouze adjektivum), ale neobratnosti nejsou na újmu srozumitelnosti.

3

Celkové hodnocení práce.

Práci hodnotím jako velmi zdařilou. Nevyváženo působí fakt, že realita u českého soudu byla nahlížena pouze teoreticky. Chybí vyhodnocení tlumočnického výkonu jako celku, zejména jeho funkčnosti.

4

Poznámka: Celkové hodnocení ani návrh klasifikace **NELZE vyplývat jako prostý průměr** bodů za jednotlivé hodnotící kategorie.

Další poznámky autora posudku

Doplňující otázky k obhajobě viz. v textu výše

Závěrečné hodnocení

Práci k obhajobě doporučuji ~~nedoporučuji~~

Návrh klasifikace: B

Datum: 31. 5. 2017

Podpis: